

№1 педагогикалық кеңесте қаралды. Хаттама №1 29.08.2023

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың оқу бағдарламасы негізінде
2024- 2025 оқу жылына арналған «Ақкөгершін» (кіші топ , ортаңғы топ) аралас тобы тобының
ұйымдастырылған іс-әрекетінің перспективалық жоспары**

Тәрбиеші: Кадирова.А.Г

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Күтілетін нәтижелер
Қыркүйек	Денешынықтыру	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіру: Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. Еденде жатқан жолдың бойымен тура бағытта топпен жүру. Еңбектеу, өрмелеу. Арқанның (биіктігі 50 сантиметр), доғаның, орындықтың астынан төрт тағандап еңбектеп өту. Домалату, лақтыру. Допты бір қолмен және екі қолмен ұстау, көлемдері әртүрлі доптар мен шарларды жинау.	Негізгі қимыл түрлерінің бастапқы дағдыларын, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын меңгерген. Арқаннан, доғаның, орындықтың астынан төрт тағандап еңбектеп өтеді. Допты бір қолмен және екі қолмен ұстау, көлемдері әртүрлі доптар мен шарларды жинайды.
	Дене шынықтыру**	Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту.	Тазалық пен ұқыптылыққа қанағаттанған сезімін білдіреді. Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Суреттерден ересектің айтқан сөзіне сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды, киімдерді, ыдыс-аяқтарды табу және көрсету. Белсенді сөйлеуді дамыту. Дыбыстық тіркестер мен сөздерге еліктей отырып, дыбыстау. Көркем әдебиетті қабылдауға қызығушылықты ояту.	Суреттерден айтылған сөзге сәйкескелетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді. Дыбыстық тіркестерді еліктеп, дұрыс қайталайды.
	Сенсорика	Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастыруға арналған тапсырмаларды орындау, түрлі өлшемдегі 2–3 сақинадан тұратын конустық негіздегі (өзекшесі) пирамидаға, кейіннен тік өзектегі пирамидаға бір өлшемді бірнеше сақинаны, содан кейін түрлі өлшемді екі топтағы сақиналарды белгілі реттілікпен жинау.	Түсі, өлшемі бойынша заттарды ажыратады. Біртеткі заттарды ортақ белгісі бойынша топтастыра біледі.
	Мүсіндеу	Балалардың мүсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, "шарлар" жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндеу.	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады.

	Музыка	Музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру.	Музыканың сүйемелдеуімен ойын әрекеттерін оындайды.
	Қоршаған ортамен таныстыру	Баланың өзіне деген қызығушылығын қалыптастыру. Фотосуреттерден өзін, құрдастарын тану. Өзіне жақын ересектер мен құрдастарына жағымды қарым-қатынас таныту (күлімсіреу, басын изеу, қолын бұлғау).	Фотосуреттерден өзін таниды. Өзіне жақын адамдарға күлімсірейді, басын изейді, қолын бұлғайды.
	Музыка***	Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау.	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталай алады.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	Күтілетін нәтижелер
Қазан	Денешынықтыру	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіру: Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. Еденде жатқан жолдың бойымен тура бағытта топпен жүру. Еңбектеу, өрмелеу. Арқанның (биіктігі 50 сантиметр), доғаның, орындықтың астынан төрт тағандап еңбектеп өту. Домалату, лақтыру. Допты бір қолмен және екі қолмен ұстау, көлемдері әртүрлі доптар мен шарларды жинау.	Тура жолдың бойымен жүгіреді. Қимылды ойындарға қызығушылық танытады. Допты лақтыра біледі.
	Дене шынықтыру**	Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту.	Тазалық пен ұқыптылыққа қанағаттанған сезімін білдіреді. Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Суреттерден ересектің айтқан сөзіне сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды, киімдерді, ыдыс-аяқтарды табу және	Суреттерден айтылған сөзге сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді.

	көрсету. Белсенді сөйлеуді дамыту. Дыбыстық тіркестер мен сөздерге еліктей отырып, дыбыстау. Көркем әдебиетті қабылдауға қызығушылықты ояту.	
Сенсорика	Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастыруға арналған тапсырмаларды орындау, түрлі өлшемдегі 2–3 сақинадан тұратын конустық негіздегі (өзекшесі) пирамидаға, кейіннен тік өзектегі пирамидаға бір өлшемді бірнеше сақинаны, содан кейін түрлі өлшемді екі топтағы сақиналарды белгілі реттілікпен жинау.	Заттармен әртүрлі әрекеттерді орындайды. Түсі, өлшемі бойынша заттарды ажыратады.
Қоршаған ортамен таныстыру	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылықты ояту. Өлі табиғат заттарымен (су, құм, тас) таныстыру, олармен әрекет етуді көрсету (сүмен жуыну, құммен ойнау, тастарды жинау).	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады. Сүмен, құммен ойнайды.
Мүсіндеу	Балалардың мүсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, "шарлар" жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндеу.	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады. Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.
Музыка	Көңілді және баяу музыкамен таныстыру. Балаларға мазмұны бойынша жақын әндерді тыңдауды, олардың көңіл-күйін эмоционалды қабылдауды, ересектің көрсетуі бойынша сәйкес қимылдармен сүйемелдеуді, қосылып ән айтуды үйрету (айта алуына қарай).	Музыкаға, ән салуға, музыкалық ырғақты қимылдарға қызығушылық танытады. музыканы эмоционалды қабылдайды.
Музыка***	Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау.	Музыкамен жүре алады. Жалаушаны желбіретеді, сылдырмақты сылдырлатады.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Қараша	Денешынықтыру	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіру: Нысанаға дейін тура жолдың бойымен (ені 25-30 сантиметр, ұзындығы 2–3 метр) жүру, ересектің көмегімен гимнастикалық тактай бойымен (ені 25-30 сантиметр) жүру. Еңбектеу, өрмелеу. 2 метр қашықтыққа дейін бөренеден аттап өту. Домалату, лақтыру. Доптарды өз бетінше себетке (жәшікке) салу, шарларды домалату, допты екі қолмен алға лақтыру.	Тура жолдың бойымен жүреді. Ересектердің көмегімен гимнастикалық тактай бойымен жүреді. Допты шағын төбешіктен домалатады.
	Дене шынықтыру**	Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сүрту.	Денсаулыққа ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастырады. Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарарпайым дағдыларын сақтайды.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Өз дене мүшелерін және ойыншық жануарлардың дене мүшелерін (қол, аяқ, бас, ауыз, көз, құлақ), тұрмыстық және ойын әрекеттерін (жуыну, қыдыру); заттардың түстерін (қызыл, көк), қарама-қарсы өлшемдерді (үлкен, кіші), фигураларды (текше, кірпіш) білдіретін сөздерді түсіну. Белсенді сөйлеуді дамыту. сөздікті жақын адамдардың атауларымен (ана, әке, ата, әже), күнделікті жиі қолданатын таныс заттар мен ойыншықтардың, тағам атауларымен (ботқа, су, сүт), белгілі қимылдарды (ал, бер, аш, тұр, жібер, ұйықта, бар) білдіретін сөздермен толықтыру. Көркем әдебиет. Шағын, мазмұны түсінікті өлеңдерді, әңгімелерді, тақпақтарды, бесік жырларын тыңдату, шығарманы оқып беруді суреттер, ойыншықтар, әрекеттерді көрсетумен (әңгімелеу) сүйемелдеу. Оқылатын шығарма мазмұнының баланың жасына сәйкестігіне және	Суреттерден айтылған сөзге сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді. Жақын адамдарының есімдерін, атауларын айтуға тырысады. Шағын мазмұнды түсінікті әңгімелерді, тақпақтар мен өлеңдерді қызығушылықпен тыңдайды және түсінеді.

	мәнерлеп оқылуына мән беру.	
Сенсорика	Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастыруға арналған тапсырмаларды орындау, түрлі өлшемдегі 2–3 сақинадан тұратын конустық негіздегі (өзекшесі) пирамидаға, кейіннен тік өзектегі пирамидаға бір өлшемді бірнеше сақинаны, содан кейін түрлі өлшемді екі топтағы сақиналарды белгілі реттілікпен жинау.	Заттармен әртүрлі әрекеттер орындайды. Ересектің көмегімен сақинадан үлкенінен кішіге қарай тұратын пирамиданы жинайды.
Қоршаған ортамен таныстыру	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылықты ояту. Өлі табиғат заттарымен (су, құм, тас) таныстыру, олармен әрекет етуді көрсету (сүмен жуыну, құммен ойнау, тастарды жинау).	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады. Сүмен, құммен ойнайды.
Мүсіндеу	Балалардың мүсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, "шарлар" жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндеу.	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады. Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.
Музыка	Көңілді және баяу музыкамен таныстыру. Балаларға мазмұны бойынша жақын әндерді тыңдауды, олардың көңіл-күйін эмоционалды қабылдауды, ересектің көрсетуі бойынша сәйкес қимылдармен сүйемелдеуді, қосылып ән айтуды үйрету (айта алуына қарай).	Музыкаға, ән салуға, музыкалық ырғақты қимылдарға қызығушылық танытады. музыканы эмоционалды қабылдайды
Музыка***	Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау.	Музыкамен жүре алады. Жалаушаны желбіретеді, сылдырмақты сылдырлатады.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Желтоқсан	Денешынықтыру	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіру: Нысанаға дейін тура жолдың бойымен (ені 25-30 сантиметр, ұзындығы 2–3 метр) жүру, ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен (ені 25-30 сантиметр) жүру. Еңбектеу, өрмелеу. 2 метр қашықтыққа дейін бөренеден аттап өту. Домалату, лақтыру. Доптарды өз бетінше себетке (жәшікке) салу, шарларды домалату, допты екі қолмен алға лақтыру.	Тура жолдың бойымен жүреді. Ересектердің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен жүреді. Допты шағын төбешіктен домалатады.
	Дене шынықтыру**	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бүктеу. Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру.	Денсаулыққа ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастырады. Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарарпайым дағдыларын сақтайды.
	Сөйлеуді дамыту және көркемәдебиет	Сөзді түсіну. Өз дене мүшелерін және ойыншық жануарлардың дене мүшелерін (қол, аяқ, бас, ауыз, көз, құлақ), тұрмыстық және ойын әрекеттерін (жуыну, қыдыру); заттардың түстерін (қызыл, көк), қарама-қарсы өлшемдерді (үлкен, кіші), фигураларды (текше, кірпіш) білдіретін сөздерді түсіну. Белсенді сөйлеуді дамыту. сөздікті жақын адамдардың атауларымен (ана, әке, ата, әже), күнделікті жиі қолданатын таныс заттар мен ойыншықтардың, тағам атауларымен (ботқа, су, сүт), белгілі қимылдарды (ал, бер, аш, тұр, жібер, ұйықта, бар) білдіретін сөздермен толықтыру.	Суреттерден айтылған сөзге сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді. Жақын адамдарының есімдерін, атауларын айтуда тырысады.

	Көркем әдебиет.Шағын, мазмұны түсінікті өлеңдерді, әңгімелерді, тақпақтарды, бесік жырларын тыңдату, шығарманы оқып беруді суреттер, ойыншықтар, әрекеттерді көрсетумен (әңгімелеу) сүйемелдеу. Оқылатын шығарма мазмұнының баланың жасына сәйкестігіне және мәнерлеп оқылуына мән беру.	Шағын мазмұнды түсінікті әңгімелерді,тақпақтар мен өлеңдерді қызығушылықпен тыңдайды және түсінеді.
Сенсорика	Заттардың көлеміне (үлкен, кіші), түсіне (қызыл, көк) бағдар жасай отырып, әртүрлі әрекеттер (ашу - жабу, өткізу - шығару, домалату, қадау, сабақтау, қою, байлау, төсеу) жасау.	Заттармен әртүрлі әрекеттер орындайды.Ересектің көмегіменсақинадан үлкенінен кішіге қарай тұратын пирамиданы жинайды.
Қоршаған ортамен таныстыру	Гүлдеп тұрған өсімдікті бақылау, оның бөліктерін (гүл, жапырақ) көрсету.	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады. Сумен,күмменойнайды.
Мүсіндеу	Балалардың мүсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, "шарлар" жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндеу.	Ермексазды,сазбалшықты алақан арасында домалата алады.Жалпақ,дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.
Музыка	Музыкамен жүруге, қарапайым би қимылдарын көрсетуге (аяқты топылдату, аяқтан аяққа ауысу, қол шапалақтау, сылдырмақты сылдырлату) үйрету.Ойындарда кейіпкерлердің қимылдарын (күс, аю, коян) көрсетуге ынталандыру.	Музыкаға, ән салуға,музыкалық ырғақты қимылдарға қызығушылық танытады.музыканы эмоционалды қабылдайды
Музыка***	Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау.	Музыкамен жүре алады.Жалаушаны желбіретеді,сылдырмақты сылдырлатады.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Қаңтар	Денешынықтыру	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіру: ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен (ені 25-30 сантиметр) жүру, ересектің көмегімен модульге (биіктігі 10–15 сантиметр) шығу және одан түсу, еденде жатқан лентадан (арқаннан) аттап өту. Еңбектеу, өрмелеу. 2 метр қашықтыққа дейін бөренеден аттап өту, құрсаудан еңбектеп өту. Шағын саты бойымен жоғары өрмелеу (биіктігі 1 метр) Домалату, лақтыру. допты алға домалату (отырып, тұрып), допты (диаметрі 6–8 сантиметр) төменге, қашықтыққа лақтыру.	Негізгі қимыл түрлерін жетілдіруге арналған қимылды ойындарға қызығушылық танытады. Заттардың арасымен жүреді. Қимылды үйлестірудің бастапқы дағдыларына ие.
	Дене шынықтыру**	Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.	Тазхалық пен ұқыптылыққа қанағаттанған сезімін білдіреді.
	Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Ересектердің сөздерін тыңдауға, "Бұл кім?", "Бұл не?", "Не істеді?" деген қарапайым сұрақтарға жауап беруге, ыммен, қимылдар арқылы көрсетуден біртіндеп сөзбен айтуға көшуге, екі сөзден тұратын сөйлемдерді айтуға баулу. Белсенді сөйлеуді дамыту. Дыбыстық тіркестерді жалпы қолданыстағы сөздермен ауыстыруға (бээ - бота, мээ - қозы, мөө - бұзау, мээ - лақ, мияу - мысық, аб-аб - ит), туыстық атауларды (аға, апа, тәте, көке), төрт түліктің (ат, тай, бота), жиі қолданылатын азық-түлікті (нан, шәй, май, сүт, көже) білдіретін жеңіл сөздерді айтуға баулу. Көркем әдебиет. Жалпақ және көлемді иллюстрациялары бар кітаптарды карауға тарту.	Ересектерді тыңдайды, түсінеді, тапсырманы орындайды. Дыбыстық тіркестерді еліктеп, дұрыс қайталайды. Дұрыс сөйлеуге талпынады. Кітаптарды суреттерді өз бетінше қарайды, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетеді.

Сенсорика	Заттардың көлеміне (үлкен, кіші), түсіне (қызыл, көк) бағдар жасай отырып, әртүрлі әрекеттер (ашу - жабу, өткізу - шығару, домалату, қалау, сабақтау, қою, байлау, төсеу) жасау.	Түсі,өлшемі бойынша заттарды ажыратады.Негізгі түстерді ажыратады.
Қоршаған ортамен таныстыру	Қоршаған ортадағы жануарларды көрсету, олардың дауыстарын (қозы - мәээ, бұзау - мөөө, мысық - мияу, ит – аб-аб) келтіру.	Жануарларға қызығады,олардың дауыстарын салады.
Мүсіндеу	Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.	Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді. Көрсету бойынша алынған пішіндерді құрастыра біледі.
Музыка	Музыкалық иллюстрациямен сүйемелденетін әңгімелерге қызықтыру. Кейіпкерді иллюстрациялар, әңгімелер бойынша тану және музыканы есте сақтау.	Музыканы эмоционалды қабылдайды.Музыканың сүйемелдеуімен ойын әрекеттерін орындайды.
Музыка***	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.	Музыкамен жүре алады.Қимылдарды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеп,ойындар ойнайды.

Ай	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Ақпан	Денешынықтыру	Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. Еденнен бір шеті 15–20 сантиметр жоғары қойылған тақтайдың үстімен (ені 20 сантиметр, ұзындығы 1,5–2 метр), текшелердің, кегльдердің, жүрсаулардың, т Еңбектеу, өрмелеу. Бөренеден (диаметрі 15-20 сантиметр) аттап өту,аяқтардың арасымен топпен жүру; Домалату, лақтыру. Допты шағын төбешіктен домалату; допты тәрбиешіге, балаға домалату және лақтыру;	Жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтеріледі және одан түседі.Допты шағын төбешіктен домалатады.
	Дене шынықтыру**	Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып,	Ересектердің көмегімен өзін ретке келтіреді. Тазалық

	одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамактанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сүрту.	пен ұқыптылыққа қанағаттанған сезімін білдіреді. Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды.
Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Ересектердің сөздерін тыңдауға, "Бұл кім?", "Бұл не?", "Не істеді?" деген қарапайым сұрақтарға жауап беруге, ыммен, кимылдар арқылы көрсетуден біртіндеп сөзбен айтуға көшуге, екі сөзден тұратын сөйлемдерді айтуға баулу. Белсенді сөйлеуді дамыту. Дыбыстық тіркестерді жалпы қолданыстағы сөздермен ауыстыруға (бәә - бота, мәә - қозы, мөө - бұзау, мәә - лақ, мияу - мысық, аб-аб - ит), туыстық атауларды (аға, апа, тәте, көке), төрт түліктің (ат, тай, бота), жиі қолданылатын азық-түлікті (нан, шәй, май, сүт, көже) білдіретін жеңіл сөздерді айтуға баулу. Көркем әдебиет. Жалпақ және көлемді иллюстрациялары бар кітаптарды қарауға тарту.	Ересектерді тыңдайды, түсінеді, тапсырманы орындайды. Дыбыстық тіркестерді еліктеп, дұрыс қайталайды. Дұрыс сөйлеуге талпынады. Жалпақ және көлемді иллюстрацияларымен кітаптарды қарайды. Таныс кейіпкерлерді көрсетеді.
Сенсорика	Берілген заттардың 3-4 сенсорлық қасиеттеріне байланысты таңдауды жүзеге асыра отырып, түсі, көлемі, өлшемі бойынша әртүрлі заттарды салыстыруды үйрету.	Біртекті заттарды ортақ белгісі бойынша топтастыра біледі. Түсі, өлшемі бойынша заттарды ажыратады.
Қоршаған ортамен таныстыру	Өсімдіктер мен жануарларға деген қызығушылықтарын ояту, оларға қамқор болуға баулу.	Өсімдікке қызығушылық танытады, жануарларға қызығушылық танытады, оларға қамқор болуға тырысады.
Мүсіндеу	Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады. Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.

	қолдана білуге үйрету.	
Музыка	Балалардың музыканы есте сақтауын дамыту, таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдауға баулу, оны соңына дейін тыңдауға үйрету. Музыка тыңдау. Өннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау. Өн айту. Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы өн айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындайды). Өн айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы өннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).	Музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылық танытады. Музыканы эмоционалды қабылдайды. Музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдайды, оны соңына дейін тыңдайды. Өн айту кезінде балалар белсенділік танытады. Ересектердің орындаған әндерін тыңдайды.
Музыка***	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.	Музыканың сүйемелдеуімен қимылдарды ойын әрекеттерінде орындайды.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Наурыз	Дене шынықтыру	Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. Еденнен бір шеті 15–20 сантиметр жоғары қойылған тақтайдың үстімен (ені 20 сантиметр, ұзындығы 1,5–2 метр), текшелердің, кегльдердің, құрсаулардың. Еңбектеу, өрмелеу. Бөренеден (диаметрі 15-20 сантиметр) аттап өту, аяқтардың арасымен топпен жүру; Домалату, лақтыру. Допты шағын төбешіктен домалату; допты	Ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен жүреді. Заттардың арасымен жүреді. Допты шағын төбешіктен домалатады. Ересектердің көрсетуімен жалпы дамытушы жаттығуларды

	тәрбиешіге, балаға домалату және лақтыру;	орындайды.
Дене шынықтыру**	Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сүрту.	Үстел басына қолды жуғаннан кейін отырады, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұрады, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішеді, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолданады, орындықты жылжытады, алғыс айтады.
Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Жануарлардың қимылын (лақ секіреді, құс ұшады), дыбыстауын (қозы маңырайды: мэээ, бұзау мөңірейді: мөөө, мысық мияулайды), адамның қимылын (жүреді, жүгіреді, билейді) білдіретін сөздерді түсіну және дыбыстық тіркестерді атау. Белсенді сөйлеу. Дыбыстық тіркестерді жалпы қолданыстағы сөздермен ауыстыруға (бэээ - бота, мэээ - қозы, мөөө - бұзау, мэээ - лақ, мияу - мысық, аб-аб - ит), туыстық атауларды (аға, апа, тәте, көке), төрт түліктің (ат, тай, бота), жиі қолданылатын азық-түлікті (нан, шәй, май, сүт, көже) білдіретін жеңіл сөздерді айтуға баулу. Көркем әдебиет. Ересектің көмегімен тақпақтарды, қысқа өлеңдерді және әңгімелер мен ертегілердің мазмұнын қайталап айту, көркем шығарма мазмұны бойынша қойылымдарға қатысу. Таныс шығармалар мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, драмалық ойындарға, қойылымдарға қатысуға баулу, ондағы игерген тәжірибелерін еркін ойындарда қолдануға мүмкіндік беру. Үстел үсті, саусақ театрларын өз бетінше ойнау.	Ойыншық жануарлардың дене мүшелерін, тұрмыстық және ойын әрекеттерін, заттардың түстерін, өлшемдері мен пішіндерін көрсетеді және атайды. Дыбыстық тіркестерді еліктеп, дұрыс қайталайды. Шағын, мазмұны түсінікті әңгімелерді, тақпақтар мен өлеңдерді қызығушылықпен тыңдайды және түсінеді. Шағын өлеңдерді, ертегілер мен әңгімелерді эмоционалды қабылдайды және қимыл-әрекет арқылы көрсете алады.
Сенсорика	Күрделі заттармен әрекеттерді орындау – сақиналары бар таяқшамен, торлы дорбамен, күрекшемен сәйкес келетін ойыншықтар мен	Заттық әрекеттерді орындауға болатын қарапайым заттар мен құралдарды қолданады. Заттарды өлшемі

	шарларды жылжыту, алу және орындарын ауыстыра білу, қазықшаларды ылғал құмға балғамен қағып, кіргізе білу. Біртекгі заттарды ортақ белгісі: пішіні, түсі бойынша топтастыру, саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту үшін заттармен әрекет жасау, дидактикалық ойындар барысында және тұрмыста балалардың сенсомоторлық "көз бен қолды" үйлестіру.	мен немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастырады.
Қоршаған ортамен таныстыру	Ата-анасы мен өзіне жақын отбасы мүшелерін (анасы, әкесі, ағасы, апасы, әжесі, атасы) тану, қоршаған кеңістікті (бөлме – пәтер, үй – кіреберіс, аула-балалар алаңы) бағдарлау, күнделікті тұрмыста жиі қолданылатын заттарды тану. Ересектермен (дауысын тыңдау, қимылына еліктеу, одан көмек сұрау) және құрдастарымен (әрекетін бақылау, ойнап отырған құрдасының жанына бару, ойыншықтарын алмастыру, өзара келісім бойынша оларды тартып алмай, сұрап алу) өзара әрекет етуге баулу, балалар мен ересектердің бірлескен ойындарына жағдай жасау (доппен, құммен, сумен ойнау).	Өзіне жақын отбасы мүшелерін таниды. Ересектердің дауысын тыңдайды, олардың қимылдарына еліктейді, оған көмекке жүгінеді.
Мүсіндеу	Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.	Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді. Көрсету бойынша алынған пішіндерді құрастыра біледі.
Музыка	Балалардың музыканы есте сақтауын дамыту, таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдауға баулу, оны соңына дейін тыңдауға үйрету. Музыка тыңдау. Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау. Ән айту. Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындайды). Ән айту кезінде	Музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылық танытады. Музыканы эмоционалды қабылдайды.

	балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).	
Музыка***	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.	Ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындайды. Қимылдарды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеп, ойындар ойнайды.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Сәуір	Дене шынықтыру	Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. құрсаудан құрсауға өтуге үйрету; жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтерілуге және одан түсуге үйрету. Еденнен 12–18 сантиметр жоғары көтерілген арқаннан немесе таяқтан аттап жүру. Еңбектеу, өрмелеу. 35–40 сантиметр жоғары қойылған арқанның астынан еңбектеу, құрсаудан еңбектеп өту (диаметрі 45 сантиметр). Домалату, лақтыру. допты алға, жоғары лақтыру, бала кеудесінің деңгейінде тартылған лентадан допты асыра лақтыру. Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бүгу және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату.	Ересектердің көрсетуімен жалпы дамытушы жаттығуларды орындайды. Жоғары қойылған арқанның астынан еңбектеу, құрсаудан еңбектеп өтеді. Допты алға, жоғары, бала кеудесінің деңгейінде тартылған лентадан допты асыра лақтырады. Қолды жоғары көтеріп, төмен түсіреді, қолды алға созады, қолды арқаға қояды, қолдың алақандарын жоғары, төмен қаратады.
	Дене шынықтыру**	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бүктеу. Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып,	Ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды.

	мұрнын сүрту және қайта салу.	
Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Сөзді түсіну. Жануарлардың қимылын (лақ секіреді, құс ұшады), дыбыстауын (қозы маңырайды: мәээ, бұзау мәңірейді: мөөө, мысық мияулайды), адамның қимылын (жүреді, жүгіреді, билейді) білдіретін сөздерді түсіну және дыбыстық тіркестерді атау. Белсенді сөйлеу. Дыбыстық тіркестерді жалпы қолданыстағы сөздермен ауыстыруға (бэээ - бота, мәээ - қозы, мөөө - бұзау, мәээ - лақ, мияу - мысық, аб-аб - ит), туыстық атауларды (аға, ана, тәте, көке), төрт түліктің (ат, тай, бота), жиі қолданылатын азық-түлікті (нан, шай, май, сүт, көже) білдіретін жеңіл сөздерді айтуға баулу. Көркем әдебиет. Ересектің көмегімен тақпақтарды, қысқа өлеңдерді және әңгімелер мен ертегілердің мазмұнын қайталап айту, көркем шығарма мазмұны бойынша қойылымдарға қатысу. Таныс шығармалар мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, драмалық ойындарға, қойылымдарға қатысуға баулу, ондағы игерген тәжірибелерін еркін ойындарда қолдануға мүмкіндік беру. Үстел үсті, саусак театрларын өз бетінше ойнау.	Ойыншық жануарлардың дене мүшелерін, тұрмыстық және ойын әрекеттерін, заттардың түстерін, өлшемдері мен пішіндерін көрсетеді және атайды. Дыбыстық тіркестерді еліктеп, дұрыс қайталайды. Шағын, мазмұны түсінікті әңгімелерді, тақпақтар мен өлеңдерді қызығушылықпен тыңдайды және түсінеді. Шағын өлеңдерді, ертегілер мен әңгімелерді эмоционалды қабылдайды және қимыл-әрекет арқылы көрсете алады.
Сенсорика	Өлшемі бойынша заттарды ажырата білу, ересектің көмегімен 4-5 сақинадан (үлкенінен кішіге қарай) тұратын пирамиданы жинау. Тиісті пішіндегі (дөңгелек, шаршы) қораптар мен қобдишаларға қақпақтарды таңдау, екі бөліктен тұратын қиылған суреттерді жинау	Өлшемі бойынша заттарды ажырата біледі, ересектің көмегімен 4-5 сақинадан (үлкенінен кішіге қарай) тұратын пирамиданы жинайды. Тиісті пішіндегі (дөңгелек, шаршы) қораптар мен қобдишаларға қақпақтарды таңдап, екі бөліктен тұратын қиылған суреттерді жинайды.
Қоршаған ортамен таныстыру	Мінез-құлық мәдениетінің дағдыларын қалыптастыру: амандасу, қоштасу, алғыс айту. Баланың құрдастарына деген мейірімді қарым-қатынасын үлгі ету. Жанашырлық пен елгезектік танытуға баулу. Құрдастары мен айналасындағы ересектердің көңіл-күйіне сәйкес жауап беру (күлімсіреу – қуаныш, жылау – реніш). Өлі табиғат	Мінез – құлық дағдыларын меңгерген, амандасады, қоштасады, алғыс айтады. Құрдастарына және ересектерге мейірімділік танытады.

	заттарының қасиеттерін (су, құм, тас) ойын арқылы түсіну (суды құю, төгу, шашу, құмды салу, шашу, жинау, мүсіндеу, тасты жинау, қалау).	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады.
Мүсіндеу	Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады. Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.
Музыка	Балалардың музыканы есте сақтауын дамыту, таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдауға баулу, оны соңына дейін тыңдауға үйрету. Музыка тыңдау. Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау. Ән айту. Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызыңдайды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).	Таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдайды, оны соңына дейін тыңдайды. Ересектердің орындаған әндерін тыңдайды. Ересекпен қосылып әннің кейбір сөздерін айтады.
Музыка***	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.	Қимылдары дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеп, ойындар ойнайды.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері	
Мам	Денешынықтыру	Жүру және тепе-теңдік сақтау жаттығулары. құрсаудан құрсауға өтуге үйрету; жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға	

	көтерілуге және одан түсуге үйрету. Еденнен 12–18 сантиметр жоғары көтерілген арқаннан немесе таяқтан аттап жүру. Еңбектеу, өрмелеу. 35-40 сантиметр жоғары қойылған арқанның астынан еңбектеу, құрсаудан еңбектеп өту (диаметрі 45 сантиметр). Домалату, лақтыру. допты алға, жоғары лақтыру, бала кеудесінің деңгейінде тартылған лентадан допты асыра лақтыру. Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұғу және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып оңға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға еңкею және түзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.	Ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен жүреді. Жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтеріледі және одан түседі. Допты шағын төбешітен домалатады. Ересектердің көмегімен жалпы дамытушы жаттығуларды орындайды.
Дене шынықтыру**	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бүктеу. Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сүрту және қайта салу.	Ересектердің көмегімен өзін ретке келтіреді. Тазалық пен ұқыптылыққа қанағаттанған сезімін білдіреді. Өзіне –өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды.
Сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет	Белсенді сөйлеу. Сөздік қорды ойыншықтар, киімдер, ыдыстар, көлік түрлерін білдіретін зат есімдермен, тұрмыстық (киіну, жуыну), ойын (ойнау, салу, домалату, тебу) әрекеттерін білдіретін, қарама-қарсы мағыналы (ашу-жабу, бару-келу, алу-салу) етістіктермен, заттардың түсін, пішінін, білдіретін сын есімдермен толықтыру. Ересектермен, құрдастарымен қарым-қатынаста алғашқы әдеп нормаларына сәйкес сөздерді қолдануды үйрету (амандасу, қоштасу, рахмет айту). Күнделікті өмірдегі, суреттегі заттардың атын атау, ересектермен құрдастарынан көмек сұрау, өтініш білдіру, еліктеу бойынша жана сөздерді, екі-үш сөзден тұратын сөйлемдерді айту, қарапайым сұрақтарға жауап беру. Айналасындағы адамдардың сөзін тыңдау, олардың ауызша айтылған талаптарды орындау. Ересектердің сөзін қайталау арқылы дұрыс сөйлеу дағдыларын, ана тілінің грамматикалық нормаларын ескеріп, сөйлемдерді құруды	Суреттерден айтылған сөзге сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді. Заттардың атын, түсін, мөлшерін, көлемін, орнын біледі және атайды. Сөзбен немесе қысқа сөз тіркестерімен өз өтінішін білдіреді.

	калыптастыру. Көркем әдебиет. Кітаптардағы суреттерді өз бетінше қарауға, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетуге мүмкіндік беру. Көркем сөзге, мәнерлеп сөйлеуге қызығушылықты ояту.	Кітаптардағы суреттерді өз бетінше қарайды, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетеді. Дұрыс сөйлеуге талпынады.
Сенсорика	Естуді дамыту үшін әртүрлі дыбыс шығаратын заттардың (қоныраулар, аспалы металл таяқшалар, шиқылдайтын ойыншықтар, музыкалық ойыншықтар) дыбысын тыңдау, қабылдауды дамыту үшін бір мезгілде екі қасиетті: түс пен өлшемді, пішін мен өлшемді, пішін мен түсті, негізгі төрт түсті (қызыл, көк, сары, жасыл) ажырату.	Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастырады. Күрделі заттармен әрекеттерді орындайды. Негізгі төрт түсті /қызыл, көк, сары, жасыл/ ажыратады.
Қоршаған ортамен таныстыру	Табиғаттағы ауа-райы құбылыстарын бақылау (жаңбыр, жел, күннің жарқырауы, қар). Көкөністер (қызанақ, қияр, сәбіз) мен жемістердің (алма, алмұрт, шие, өрік) сыртқы түрін тану және атауларын білу. Өсімдіктердің (ағаш, жапырақ, гүл) өзін немесе оларды суретінен тану және атау. Қоршаған ортадағы жануарларға (лақ, бота, құлын), құстарға (тауық, үйрек, қаз) қызығушылықты ояту, олардың дене бөліктерін (басы, көздері, құлақтары, құйрығы, аяқтары, қанаттары) табу, дауыстарын салу, қимылдарын бақылау, қимылдарды ойындарда қайталау. Серуенде қауіпсіз мінез-құлықтың қарапайым ережелерімен таныстыру (өсімдіктерді, бөгде және лас заттарды ұстамау, ауызға салмау, сондай-ақ құммен және сумен ойындарда лас суды ішпеу және төкпеу, құмды, топырақты шаппау). Өсімдіктер мен жануарларға деген қызығушығын дамыту, оларға қамқор болуға баулу. Айналасындағы заттармен қауіпсіз әрекет ету ережелерімен таныстыру, "болады – болмайды", "қауіпті" сөздерінің мағынасын түсіндіру.	Қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады. Өлі табиғат заттарын біледі. Кейбір көкөністер мен жемістердің шынайы өзін, суретін таниды және атайды. Серуенде қауіпсіз мінез-құлықтың қарапайым ережелерін сақтайды.
Мүсіндеу	Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты	Ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады. Жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді.

	қолдана білуге үйрету.	
Музыка	Балалардың музыканы есте сақтауын дамыту, таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдауға баулу, оны соңына дейін тыңдауға үйрету. Музыка тыңдау. Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау. Ән айту. Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындайды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).	Таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдайды, оны соңына дейін тыңдайды. Ересектердің орындаған әндерін тыңдайды. Ересекпен қосылып әннің кейбір сөздерін айтады.
Музыка***	Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.	Қимылдары дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеп, ойындар ойнайды.